

תקנות מנחם

גיליון מס
172*

י"ל לקראת שי"פ האיגון שבת שובה ח תשרי
הי תהי שנת עליון

ע"פ הפסוק (תבוא כו. יט): ולתתך עליון על כל
הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת
שיתקיים בשלימות הגאולה השלמה!

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקנות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי רא"פ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אד"ש מלך המשיח, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר זרעים – השביעי – א'

מחזור כ"ח שנה כ"ו

בעז"ה סיום הלכות כלאים והתחלת הלכות מתנות עניים

בשבת קודש – א' דיו"ט ראש השנה פרשת האזינו (א) א' תשרי הי' תהא שנת עליון

ספר השביעי – חודש השביעי

חסידות ובשיחות אד"ש מה"מ) עה"פ בפרשת אמור¹¹: "בחודש
השביעי באחד לחודש": "בא' בחודש השביעי, שהוא משובע בכל,
גתות בתוכו, ברכות בתוכו, כיפור בתוכו, סוכה בתוכו, לולב וערבה
בתוכו". [ובחידושי הרד"ל במדרש גורס במקום "ברכות" – "בדות" שזה
בא יחד עם הגתות, שהם ייקבי היין ובתי הבד של השמן.

וב"יפה תואר" שם כותב: "משום שאז הם שמחים וטובי לב, על
יקביהם המלאים כל טוב וכו' ומצד המצוות אשר בחודש הזה, לקט
שכחה ופאה וכו'. והרי אלו הן המצוות הראשונות שמקיימים
ב"זרעים" וכתובות בתחילת ההלכה השניה של ספר "זרעים" – הלכות
"מתנות עניים", שמתחילים ביום א' דר"ה, אחרי סיום הלכות
"כלאים"].

היינו, בחודש השביעי שָׁבַע ומשובע בפירות הבאים מהזרעים, שעל
הלכותיהם מדובר בספר זה, ובו גם זמן וחג האסיף של הפירות. והלולב
והערבות (שעליהם מדובר במדרש) וכן שאר המינים שבדי מינים הם
מהצומח והפירות מזרע הארץ, וכן הסכך (העיקר) שבסוכה מ"פסולת
גורן ויקב"¹². ובסוכות בהושענות מתפללים הרבה על הברכה שתהיה
בצמחיה כי "בחג (הסוכות) נידונין על המים"¹³ שמצמיחים הכל.

והעירני תמים א' שהמשנה אומרת בתחילת מסכת ראש השנה¹⁴:
"באחד בתשרי ראש השנה וכו' לנטיעה ולירקות" שהם באים
מהזרעים.

א. הלכות כלאים היא ההלכה הראשונה של ספר זרעים [כי כלאים
הם ההלכות הנחוצים לדעת לפני הזריעה], שהוא הספר השביעי
ברמב"ם, והספירה השביעית היא המלכות שממנה התולדות והבריאה
יש מאין, וכן ענין ה"זרעים" הם התולדות והפירות והפירות שהם מעין
יש מאין מן הארץ והאדמה (עיי' שמגלים את כח הצומח שבארץ, אבל
דווקא אחרי שהגרעין והזרע נרקב).

ולכן ספר זרעים נקרא בחז"ל "אמונת"² כמו שאומרים התוספות
בגמרא בשם הירושלמי ש"מאמין בחיי העולמים וזרע"³ שזהו ענין
האמונה שדומה לאמונה בבריאה יש מאין.

והתחילו הספר בימים הסמוכים לש"ק ראש-השנה, ביום ד' יקמי
שבתא⁴, שהוא תחילת ויום הראשון ד"יחודש השביעי"⁵ [לאחרי שבת
מברכים חודש השביעי, שאמנם אנו עם ישראל לא אומרים את נוסח
ברכת החודש (דחודש תשרי) כי נאמר "תקעו בחודש וגו' בכסה"⁶:
שהגילוי מכוסה מאתנו⁷, אך כביאור החסידות⁸ שהברכה וההמשכה
באה מדרגה גבוהה ונעלמת, שהקב"ה בעצמו מברכו ובכח זה מברכים
ישראל את כל שאר הי"א חודשים⁹].

והסיום עצמו הוא ביום א' דר"ה, שהוא יום א' דחודש השביעי –
תשרי.

וספירת המלכות (השביעית) קשורה עם קבלת המלכות דר"ה
ויוהכ"פ.

חודש השביעי – משובע בכל

ב. והני"ל מתאים עם מה שכתוב במדרש רבה¹⁰ (ומובא במאמרי

הצמחיה ע"פ עדות השמים והארץ

ג. הקשר של "זרעים" לפרשת האזינו;

סדר "זרעים" שבש"ס נקרא בחז"ל "אמונת", ע"פ הפסוק: "והיה
אמונת עתיך חוסן ישועות וגו'", ואומרת הגמרא: "אמונת זה סדר
זרעים", ואומרים התוספות בשם הירושלמי: "שמאמין בחיי העולמים
וזרע", היינו שענין הזריעה מבטאת את האמונה בה, כי הצמיחה באה

* 172 – גימטי קע"ב, אותיות קבי"ע (ר"ת קבלת-עול), והרי הזמן דר"ה
ויוהכ"פ עניים "קבלת המלכות".

¹ שבת לא, א.

² ישעיה לג, ו.

³ תוד"ה "אמונת" – שבת שם.

⁴ פסחים קו, טע"א. וראה לקו"ד ח"א ל"ג, רע"א. "היום יום" כ"ג כסלו, ועוד.

⁵ ל' הכתוב אמור כג, כד.

⁶ תהלים פא, ד.

⁷ ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' כח ובהנסמן בהערה 54 שם.

⁸ ראה בארוכה בלקו"ש ח"ט ע' 148.

⁹ קובץ מכתבים לתהלים אהל יוסף יצחק ע' 193. היום יום כ"ה אלול.

¹⁰ פכ"ט, ח.

¹¹ כג, כד.

¹² סוכה יב, א. ר"ה יג, א. והובא בפירש"י עה"פ (ראה טז, יג): "באספך מגרנד
ומיקבד", וני"ל שלכן ראינו שכי"ק אד"ש השתמש בסוכתו כל שנה בסכך חדש,
ולא שמר קנים ומחצלת משנה לשנה, כי זה סכך יותר מהודר כי בא כל שנה
מפסולת גורן ויקב של שנה זו, ומביא ברכה לצמחיה של שנה זו כנאמר:
"באספך מגרנד ומיקבד". ולכן כנראה כדאי כן לנהוג!

¹³ משנה ר"ה טז, א.

¹⁴ פ"א, מ"א, ב, א.

מכח האין סוף.

וענין זה מתבטא בתחילת פרשת האזינו ;

עה"פ¹⁵: "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי", אומר רש"י: "ולמה העיד בהם שמים וארץ?" ... ועוד שאם יזכו יבואו העדים ויתנו שכרם, הגפן תתן פריה והארץ תתן יבולה, והשמים יתנו טלם. ואם יתחייבו תהיה בהם יד העדים תחילה, ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה וכו", היינו שההצלחה והצמיחה של הזרעים בידי הקב"ה, לפי מעשיהם של ישראל.

ובפסוק השני נאמר: "יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי, כשעירם עלי דשא, וכרביבים עלי עשב".

כלאים בציצית ובגדי כהונה - גדילים

ד. בסוף הלכות כלאים¹⁶ מדובר על דיני כלאי בגדים, ובסיום ההלכה האחרונה¹⁷ מדובר על כלאים בבגדי כהונה וכלאים בציצית, שהם לא רק היתר אלא חיוב ומצוה, וכאן אפשר למצוא קשר לראש השנה; בקשר לכלאים בציצית, מבואר באוה"ת פרשת כי תצא¹⁸ על הפסוקים¹⁹ "לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו: גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה" [ואפ"ל תצ"א - ר"ת - תעשה (או תלבש) ציצית ארבע].

וכותב באוה"ת שאיסור כלאי בגדים בא בגלל שצמר הוא מספירת החסד, ופשתים מספירת הגבורה ומעירובם יכול להיות יניקה לחיצונים, שזה היה אצל קין - "קינא דמסאבותא"²⁰ שהביא "מפרי האדמה מנחה לה'",²¹ אבל בשרשם למעלה באצילות עירובם הוא דרגה רוחנית גבוהה, ולכן הכלאים הותרו ומצוה בציצית ובבגדי כהונה. [שזהו מ"ש "גדילים תעשה לך"; היינו שבדרגת הגדלות - למעלה בעולם האצילות - שם כלאים היא דרגה גבוהה, ולכן היא מצוה בציצית ובבגדי כהונה]. כי בעולם האצילות "עושה שלום במרומיו"²² שם מתכללים חסד וגבורה. כמו שאומרים: "מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש, באים יחד ואין מכבים זה את זה"²³ כי מצד הגדלות יש התכללות ולא מפריעים אחד לשני, אלא מסייעים ומשפיעים.

וזהו גם מה שאומרים בשעת בדיקת הציצית של טלית גדול: "ברכי נפשי את הוי', הוי' אלוקי גדלת מאוד"²⁴, כי זה בא מבחינת גדלות והתכללות.

כלאים - אותיות - מיכאל

ה. ואולי אפ"ל שענין זה מרומז במילה "כלאים"; [כי מלבד מ"ש המפרשים הראשונים, ומובא גם באוה"ת, שזה מלשון "כלא" שכולאים ומצירים את הכוחות הרוחניים]; יש גם רמז באותיות ובמלה "כלאים" - שמורכבת מהמלה "כילים" בתוספת אלף, היינו שמורה על כלי העולם למטה שמצד עצמם הם מוגבלים, וצמר ופשתים שמורים על המדות חסד וגבורה מפריעים וסותרים אחד לשני. אבל כשמכניסים שם את האלף (אותיות פל"א), שמורה על ספירת הכתר למעלה בעולם האצילות שם יש התכללות וכלאים הם מצוה.

ואולי אפ"ל שענין זה מרומז גם בגמטריא של המלה "כלאים";

כי האותיות "כלים" (שזה מורה על השלימות שבכלי העולם) - גימטריא - 100 (שזה מורה על 10 המדות והספירות כפי שכל אחת כוללה מ-10=100).

¹⁵ לב, א.

¹⁶ פרק עשירי, ה"א ואילך.

¹⁷ לב.

¹⁸ ע' תקעו

¹⁹ כב, יא-יב.

²⁰ אוה"ת שם. וראה גם שער מאמרי רשב"י להאריז"ל מהרח"ו ד, א. ועוד.

²¹ בראשית ד, ג.

²² איוב כה, ב.

²³ במדב"ר פ"ב. שהש"ר פ"ג יא. תנחומא ויגש ו.

²⁴ תהלים קד, א.

וכלאים בתוספת א' - גמטריא 101, שזהו הא' שלמעלה מהעולם.

וע"ד מ"ש בקבלה ובחסידות ש"מיכאל" - גמטריא 101 (שמלה זו היא-אותיות כלאים) שהוא "שרן של ישראל"²⁵ וענינו השפעת החסד שלמעלה מהגבלה וסדר ההשתלשלות "רב חסד"²⁶, ומתאים למ"ש לעיל, שלמעלה מיכאל - שר של מים (ספירת החסד)²⁷, וגבריאל - שר של אש (ספירת הגבורה), עושים שלום ביניהם.

ראש השנה - המשכת וגילוי האל"ף ע"י תקיעת שופר

ו. ואולי אפשר לקשר הנ"ל עם ראש השנה; שגם בראש השנה הוא המשכת ה-אלף בעולם; כמ"ש בתניא באגרת הקודש²⁸ שעל תחילת ראש השנה לפני תקיעת שופר נאמר "עיני ה' אלוךך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"²⁹ "מרשית" - חסר א', היינו שבתחלת ראש השנה מתעלה רצון ה' ופנימיות העונג וחיות האלוקות מהעולם וחסר ה-א', שע"ז אומרים חז"ל "שנה שהיא רשה בתחלתה, מתעשרת בסופה"³⁰; היינו שבתחלת השנה חסר האל"ף, וחיות זו נמשכת אח"כ ע"י תקיעת שופר שאז היא המשכת האל"ף מחדש; כמ"ש: לכן כתיב מרשית חסר א' רומז על הסתלקות האור שמסתלק בליל ר"ה עד אחר התקיעות שיווד אור חדש עליון יותר שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה והוא מתלבש ומסתתר בארץ החיים שלמעלה ושלמטה להחיות את כל העולמות כל משך שנה זו וכו".

היינו שהמשכת ה-א' - חיות האלוקית הנעלית, ע"י תקיעת שופר ביום א' דראש השנה, שהוא יום הא' דשנה החדשה (ודחודש תשרי, חודש הא' לפי המנין מר"ה).

והנ"ל מתאים גם עם מ"ש במאמרי חסידות³¹ על מ"ש שבר"ה הוא דרגת "בכסה (ליום חגיגה)", שע"ז אומרים חז"ל³²: "איזהו חג שהחודש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה". שהמפרשים אומרים ש"בכסה" הוא ע"ד "כסא" (באל"ף) שמשמעותו - היום הקבוע והמועד. ואומר אד"ש שזה רמז להנ"ל כס א'; היינו שבתחלת ר"ה ה-א' מכוסה ונעלמת, ואח"כ נמשכת ומתגלה ע"י התקיעות של השופר.

וגם בשנה שר"ה חל בשבת (כבשנה זו), שאז לא תוקעים בשופר ביום א' דר"ה, ידוע מה שאומרים הרב"ם³³ במאמרי "ראש השנה שחל להיות בשבת"³⁴, שהשבת עצמה, שעניינה עונג ממשכה את הענינים. ופנימיות החיות והאור האלוקי (המשכת הא') והעונג שממשיכים התקיעות.

וידוע הסיפור שהאדמו"ר הזקן אמר: איך נמשכים הענינים בר"ה שחל בשבת כשאין תקיעות? והוא ענה ואמר שזהו ע"י אכילת ה"קוגעל", היינו שגם בראש השנה שחל בשבת יש המשכת האל"ף - האור העליון, ופנימיות האור והחיות והעונג האלוקי.

"מאמין בחי העולמים זורע"

ז. כתוב בחסידות, ש"מאין"³⁵ גימטריא 101; שזהו מ"ש "מאין יבוא עזרי", היינו שהעזרה והישועה באה מדרגה שלמעלה מהעולם וסדר ההשתלשלות ה-א' שלמעלה מה-100.

ואולי אפשר לומר שזהו מ"ש התוספות בשם הירושלמי: ש"מאמן בחי העולמים זורע" שהמלה מאמן היא מ-"מאין" היא דרגת ה-101 המשכת ה-א' שלמעלה מסדר ההשתלשלות.

²⁵ ראה דניאל יב, א. ובמצו"ד שם ועוד.

²⁶ תשא לד, י.

²⁷ ראה גם תקו"ז ת"ע (קכו, א. קכו, א). שו"ע אדה"ז הלכות תפלה סק"ב, ס"ב. וראה לקו"ת פנחס עז, ד. ועוד.

²⁸ סימן יד. וראה אוה"ת דרושים לר"ה ע' א' שסט. סה"מ תרל"ד ע' שי"ז. תר"ס ע"ב.

²⁹ עקב יא, יב.

³⁰ ר"ה טז, ב.

³¹ ד"ה תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו ה"תשכ"א

³² ר"ה ח, סע"א ואילך. לד, סע"א. סנהדרין יא, סע"ב.

³³ לקו"ת דרושי ר"ה נ, א ואילך. שם נ, א ואילך. ועוד.

³⁴ משנה ר"ה רפ"ד (כט, ב).

³⁵ תהלים קכא, א.

ומתאים גם עם מ"ש לעיל **שכלאים** גימטריא 101; היינו שהמשכת ה- א' שלמעלה מכלי העולם לכלים, שהו"ע האמונה בא' שלמעלה מהעולם, שישפיע ויוליד זרעים ופירות בעולם. והרי כלאים גם נעשה ע"י הזרעים שזורעים בארץ וגודל ומצמיח.

"תקות" חוט השני

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. ספר "זרעים" – השביעי – לומדים בימים הסמוכים ובחודש תשרי-השביעי, ספירת המלכות ובו קבלת המלכות בר"ה ויהיכ"פ.
- ב. ספר זרעים השביעי – מצמיח ומוליד פירות כח האין סוף כמו יש מאין, וספירת המלכות השביעית מולדת ובוראת העולמות התחתונים.
- ג. חודש השביעי, משובע בכל הברכות והצומח והגתות ולולב וערבה, מן הזרעים.
- ד. ר"ה לנטיעות ולירקות, ובסוכות נידונין על המים, ומתפללים בהושענות על הצמחיה.
- ה. הסכך וארבעת המינים מהצומח – זרעים. ונקרא חג האסיף.
- ו. כלאים בציצית ובבגדי כהונה מבחינת "גדילים", דרגת האל"ף.
- ז. כלאים – אותיות כלים בתוספת אל"ף. גימטריא – 101.
- ח. בר"ה המשכת האל"ף ב"רשית".

* * *

בעז"ה יום ג' פרשת האזינו (ב) ד' תשרי ה' תהא שנת עליון
סיום הלכות מתנות עניים והתחלת הלכות תרומות

בזכות מצוות לקט שכחה ופאה – זוכים בר"ה

א. התחילו את הלכות מתנות עניים ביום א' דר"ה, א' ד"חודש השביעי – חודש תשרי. והלכות מתנות עניים מתחילים במצוות עשה הראשונות בקציר השדה וב"זרעים", שהן לקט שכחה ופאה. ובמדרש רבה עה"פ בפר' אמור "בחודש השביעי באחד לחודש" מקשר פסוק זה ואת ראש השנה, עם מצוות אלו הכתובות בסמיכות לפסוק זה, בפסוק הקודם³⁶: "ובקוצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקוצרך ולקט קצירך לא תלקט, לעני ולגר תעזוב אותם". וז"ל המדרש³⁷: "ר' ברכיה פתח בשם רבי ירמיה 'אורח חיים' למעלה למשכילי (משלי טו, כד), . . . למעלה למשכיל למי שמתכלל למצוותיה של תורה, מה כתיב למעלה מן הענין, 'לא תכלה פאת שדך'". ומפרש ה"ידי משה" שם על המדרש: "למעלה למשכיל, פי' כי מצוות לקט שכחה ופאה הוא למעלה מן 'בחודש השביעי באחד לחודש וגו' זכרון תרועה", וזה שרמזו הכתוב אורח חיים יהיה לאיש בר"ה 'למעלה למשכיל, אם ישתדל במה שנאמר למעלה לקיים מצוות לקט שכחה ופאה, כי זכות המצוה הזאת תעמוד לו בר"ה!".

ותשובה ותפילה וצדקה – צום קול ממון

ב. בהלכות מתנות עניים מדובר ע"ד כל סוגי מתנות העניים והצדקות בין מזרע הארץ כמו "לקט שכחה ופאה" וכן חיוב הצדקות מממנו של האדם, כגון דין חיוב מעשר, וחומש למצוה מן המובחר, שע"כ מדובר בפרקים האחרונים של הלכות מתנות עניים (ז-י) שאת רובם לומדים ביום הסיום. והתחילו את הלכות מתנות עניים בראש השנה ומסיימים בעשרת ימי תשובה – הימים שבין ר"ה ליום הכיפורים וסמוכים ליום הכיפורים. וגם ר"ה וגם יוה"כ וגם עש"ית, הם ימים שבהם היהודים מרבים בפרט בצדקה, וכנ"ל אלו הלכות שלומדים ביום זה.

ובר"ה וביום הכיפורים מכריזים כל היהודים בבית הכנסת בקול גדול במיוחד בחזרת הש"ץ דמוסף "ותשובה ותפילה) וצדקה מעבירין את רוע הגזירה!"

וכתוב במחזורים על המלה וצדקה – "ממון"; היינו שעיקר הצדקה היא מממנו של האדם, וכתוב בספרים שיש קשר לצדקה גם עם תשובה ותפילה, כי על המלה "תשובה" כתוב "צום", ועל המלה "תפילה" כתוב "קול", וכל אחד מהם יש לו אותה הגימטריא – 136³⁸, וכתוב בעל הטורים עה"פ בפרשת ויצא³⁹ "והנה סולם מוצב ארצה" שגם סולם גמטריא 136, שזהו הענין של כל אחד משלשה אלה, שהוא סולם מוצב ארצה ודרכו מגיעים ל"יראשו מגיע השמימה" – הדרגות הכי גבוהות. וכן כותב שסלם (בכתיב חסר בלי ו' הוא גימטריא "סיני" 136; שבחלום יעקב הראהו מעמד הר סיני. (וכן כל אחד משלשה אלה אם נכתוב כל אחד בכתיב חסר בלי ו' הם אותה הגימטריא – 130. ואולי אפ"ל הקשר של ממון לסיני; שבמעמד הר סיני נפעל ה"עליונים ירדו לתחתונים ותחתונים יעלו לעליונים"⁴⁰ שזהו מ"ש אצל סולם יעקב "עולים ויורדים בו", וגם ע"י הצדקה הופכים את הממון ומביאים אותו לתרומה לה, [שזהו מה שאחרי הלכות מתנות עניים לומדים הלכות "תרומות" שמרימים את עניי עוה"ז הגשמי שמתעלים להקדש ולקדושה וע"כ אור ה' והאלוקות יורד ושוכן שם כמו במשכן. וגם אומרים חז"ל ש"ממנו של אדם מעמידו על רגליו"⁴¹, היינו שע"י הממון והצדקה גם האדם לא נופל, ומתרומם לדרגה גבוהה, לכן ע"י התפילה – ה"קול", מתרומם האדם ומגיע לדיקות והתחברות לה, וזה הפירוש של המלה תפלה מלשון "נפתולי אלוקים נפתלתי"⁴² ענין ההתחברות.

בעיהכ"פ מרבים מאד במטבעות הצדקה

ג. הדבר בולט במיוחד בערב יום הכיפורים שמרבים מאוד בצדקה ב"אופן שעושה קול" שמשתדלים לתת לצדקה ריבוי מטבעות ומחלקים בקערות⁴³, שבנתינתם ובנפילתם עושים קול (כמו שראינו במוחש את כ"ק אד"ש מה"מ עושה כך בכל ערב יום הכיפורים שהביא שקית גדולה עם ריבוי גדול של מטבעות שם זורק בכל הקערות הרבות שהיו בבית הכנסת, שהיו בריבוי גדול) וכידוע דברי הבעש"ט שאמר שמקול קישקוש המטבעות בקערות מתפרדים הקליפות⁴⁴. וזה מביא מיד הגאולה כנאמר: "וילבש צדקה כשריון, וכובע ישועה בראשו". ובתניא באיגרת הקודש (סי ג) אומר ע"ז: "וידרשו רז"ל מה שריון זה, כל קליפה וקליפה מצטרפת לשריון גדול אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול, פי' שהשריון עשוי קשקשים על נקבים והם מגינים שלא יכנס חץ בנקבים. וככה הוא מעשה הצדקה:"

ואח"כ כותב באגה"ק שם: "...וזה הוא וכובע ישועה בראשו הוא מלשון וישע ה' אל הבל ואל מנחתו⁴⁵. והוא ירדת האור והשפע דש"ע נהורין שבוה"ק וכו"י היינו, שש"ע הוא שורש המילה ישועה שבאה מש"ע נהורין.

והתחילו הלכות מתנות עניים ביום א' דר"ה, יום א' דשנת ש"ע! ותש"ע – מלי תשועה!

וגם המספר 9 – הוא מספר אמת; כי אמת בגימטריא במספר קטן – 9 ו-9 הוא מספר נצחי; כי כמה שמכפילים את המספר 9 בגימטריא במספר קטן תמיד יישאר – 9; כי אד"ש הוא הנשיא ה-9 מהבעש"ט (כמ"ש בדף השער של כל ספרי אד"ש מה"מ "היכל התשיעי"; שהוא

³⁸ אגרת הטיול (לאחי המהר"ל) חלק הרמז אות צ. החיד"א במדבר קדמות מע"ק אות כ, ובדבש לפי מע"ק אות ח. ועוד.

³⁹ כח, יב.

⁴⁰ תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג. ועוד.

⁴¹ פסחים ק"ט, א. סנהדרין ק"י, א.

⁴² ויצא ל, ח. ובפירוש ש"י.

⁴³ מטה אפרים תרז, ג.

⁴⁴ לוח כולל חב"ד. נגזי נסתרות ע"י לד. ס' בעש"ט עה"ת לר"ה ויום הכיפורים אות מח.

⁴⁵ בראשית ד, ד.

³⁶ כג, כב.

³⁷ פכ"ט, ה.

הנשיא הנצחי מלך המשיח לעולם ועד! נשיא התשועה! ותש"ע – הוא 770, הבית הנצחי, ביהמ"ק שבמקומו - שבמקומו שבבבל. וכך כותב הרמב"ם בהלכות אלו על הצדקה שמביאה הגאולה: ⁴⁶ "ואין כסא ישראל נתכונן ודת האמת עומדת אלא בצדקה, שנאמר: בצדקה תכוננו", ⁴⁷ ואין ⁴⁸ ישראל נגאלין אלא בזכות הצדקה שנאמר: ⁴⁹ "ציון במשפט תפדה, ושבי בצדקה".

"תקוה" חוט השני"

- סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.
 א. זכות מצות לקט שכחה ופאה עומדת בר"ה.
 ב. בר"ה ויוהכ"פ ועשיית מרבית בצדקה.

אין לחסידי הנאה מגשמיים

בקשר למ"ש בגליון הקודם מס' 171 בקשר לט"ז אלול יום ההולדת והתייחסות של ישיבת "תומכי תמימים" ליובאוויטש, שהחזינו של תול"ל הוא להמנע ולהתאפק מתאוות היתר מיותרות, ובקשר למ"ש בגליון קודם (170) שאד"ש אמר שרוצה ש-770 יראה באופן של "לתהלה ולשם ולתפארת!" כמש"נ: "לפאר את בית אלקינו!" ונפסק כך בשו"ע ההלכה, ולפועל לא רואים כזאת דווקא ב-770, וכנראה שהיה לאד"ש עגמת נפש מזה.

כדאי לציין הסיפור הבא:

סיפר לי הרה"ח בנימין שיחי' אלטהיי (שהיה בן בית אצל משפחת בית הרב), שספרה לו בתו של כ"ק הרבי הקודם (אחות הרבנית הצעירה ח' מושקא נ"ע), שפעם חזר סבם האדמו"ר הרשב"ב נ"מ מעיסה רחוקה והביא מתנות לנכדתי הצעירה (בנותי של הרבי הקודם), והביא להן מתנות, והיא קבלה שעון זהב, ובורב התרגשות והתפעלות רצה החוצה להראות לחברותיה, וכשירדה במדרגות נפלה, והשעון נפל ונשבר לגמרי. ונוכל לתאר את גודל ההתרגשות בקבלת מתנה יקרה כזו (ובפרט באותן השנים ברוסיה שהיה דוחק כלכלי), ומיד אחרי זה הרגשת השברון לב מהפסד ואבדן המתנה, וחזרה מיד בבכי לסבה הרבי הרשב"ב.

וע"כ, אמר הרבי הרשב"ב: כששאלו את הסבא הרבי ה"צמח צדק" אם כל נכדיו וצאצאיו ישארו חרדים (ערלכע)? וע"כ ענה "זה לא דווקא בטוח, אבל בטוח שהנאה מגשמיים מעולם הוה, לא יהיה להם..." היינו שאפילו שקונים להם מתנות, (ולא מתנורים) אבל בפועל לא נהנים מזה..." [ואולי זה גורל חסיד ליובאוויטש שהוא נכד (צאצא) של הרביים].

שמחת ר"ה ממתקת היינים!

א. בקשר לשמחת חודש תשרי כדאי לציין שהשינוי בר"ה היה בשנת ה'תשל"ד (לפני 'מלחמת יום הכיפורים');

כידוע שבר"ה (ובפרט ביום הראשון) היתה כל השנים בליובאוויטש איריה רצינית ומאוימת, תנועה של כיוון, כפי שאומרים ב"נתנה תוקף": "קדושת היום, כי הוא נורא ואיום וכו'", ועד כ"כ שהרביים כמעט לא דברו בו, ואת ה"מאמץ" אמרו ביום השני. ובליל ר"ה אחרי מעריב כשיצא אד"ש מה"מ מביהכ"ס אמר לקהל בשפה מתונה: "לשנה טובה תכתב ותחתם".

ובשנת תשל"ד בליל ר"ה אחרי תפלת מעריב הפתיע והדהים את אנ"ש ואמר ועשה אד"ש דבר שהיה רגיל רק בשמחת-תורה: הוא הכריז ממקומו לכל הקהל "גוט יום טוב!" שלש פעמים, וכל פעם בהנפת יד בחזקה והתחיל לשיר בקול: "ושמחת בחגך!"

הציבור בשעת מעשה לא ידעו את עצמם באיזה תאריך נמצאים. ואח"כ כשפרצה המלחמה במשך הזמן הבינו את השינוי.

ב. מט"ו סיון שלפנ"ו הרבי "הסעיר" העולם שצריכים לעשות פעולות חינוך, ושכולם יתגייסו לעשות פעולות חינוך, ושכולם יתגייסו (ובפרט הבחורים התמימים) לעבוד בקייטנות הילדים (קעמפים) וזו היתה הפעם הראשונה שהרבי ביקש כ"כ שהבחורים יעבדו בקעמפים, ואת כל זה הרבי ביסס ע"פ הפסוק: "מפי עוללים יונקים יסדת עון למען צורריך, להשבית אויב ומתנגם" [למרות שבגלוי היתה שאננות וביטחון בכוחם מאחורי "מלחמת ששת הימים" ולא נראתה שום מלחמה באופן].

ובחודש אב נסע הרה"ת דוד שיחי' רסקין (י"ד צא"ח) לארה"ק ואד"ש הוציא פתק וכתב לו לפרסם שעתה יש הדמנות נפלאה לתוך ולקרב הנוער, ולאחרונה זה ממש פיקוח נפש! ע"פ הפסוק הנ"ל מפי עוללים יונקים וגו' להשבית אויב ומתנגם.

והרבי הורה שבתשעה באב ובימי הסליחות ובעשיית יקראו קבוצות ילדים גדולות ל"כותל המערבי" ולעשות אתם תפלות מיוחדות [הרבי כתב בימי הסליחות מכתב כללי, וניסח תפילת אבינו מלכנו מיוחדת לילדים שיאמרו שם]. והדברים היו נפלאים ותמוהים ביותרים.

וכנ"ל בליל ר"ה הורה על שמחה כמו בשמחת-תורה.

ג. בערב יום הכיפורים הלך ידיד שלי לקבלת לעקאח מכ"ק אד"ש ועמד בתור אחרי מזכיר אד"ש הרה"ח ניסן ז"ל מינדל (הרב מינדל היה ממונה על המכתבים הכלליים) ושמע שכ"ק אד"ש שאלו האם הספיקו לשלוח לארץ הקודש את ההוספה שהוסיף אד"ש למכתב כללי של ו' תשרי, בו כותב שבתפילת חנה (בהפטרות יום א' דר"ה) מתבאת, ע"פ פירוש התרגום יונתן בן עוזיאל, על כל המלחמות שיעברו היהודים עד "יורם קרן משיו", שהיהודים ינצחו! ואת זאת ביקש אד"ש מה"מ לפרסם בכל המקומות בערב יום הכיפורים.

וביום הכיפורים בבוקר כשנכנס אד"ש לשחרית והמזכיר הרב בנימין שיחי' קליין אמר לו שפרצה המלחמה, אמר לו אד"ש: "אני כבר יודע!".

ד. למחרת יוהכ"פ יצא אד"ש ללויה שהיתה על רחוב איסטון-פארקווי ובדרכו חזרה ל-770 במדרכה, שאלו הרה"ח (העיתונאי) ר' גרשון בער גייקובסאהן בדאנה גדולה על המצב, כי היו הרבה קרבנות והאויב נכנסו בסיני ובגולן, ואמר לו אד"ש שהיו נצחונות גדולים!

ואמנם בהתחלה היו המון קרבנות וכניסה של האויב (וזה גם בגלל שאננות ישראל וששעו לדברי הפוליטיקאים ולא גייסו המילואים מבעוד מועד, וכפי שהסביר אד"ש שזו הסיבה שהיו כל-כך הרבה קרבנות בתחלת המלחמה) אבל אחרי סוף המלחמה הסביר אד"ש בשיחה שהיו ניסים גדולים שהאויבים נעצרו בסיני ובגולן אחרי מספר קילומטרים, ובדרך הטבע היתה הדרך פתוחה בפניהם, ולא היו גדודים או טנקים לעצורם, ולמה הם נעצרו אינו מובן כלל, רק ניסים!

ובהתועדות י"ג תשרי אמר אד"ש שכל הדיבורים שהיו עד עתה להחזיר ולמסור השטחים היו רק מן השפה ולחוץ ומצב "יצרם אנס", ומאכן ולהבא יצוירו שכל ארץ ישראל שייכת ליהודים ולא יזיקו!

ואו לימד הרבי בהתועדות המשנה במסכת חלה ועשה "סיום" על מסכת "חלה" שם מדובר ע"ד המצוות התלויות בארץ, וכתוב שם שבמצוות חייבים להפריש בסוריה, ואח"כ בסוף המלחמה דיבר אד"ש שיכבשו את דמשק שבסוריה וישתחררו השבויים ואחרי שינצחו יוכלו להחזיר להם [דיבר גם ע"כ באריכות עם אנשי הקונסוליה הישראלית שבאו להקפוט שמוח"ת], ואמר שאינו יודע מה דחפו לדבר על המשנה בחלה, וזה היה בבחינת "ניבא ולא ידע מה ניבא" [וכן אמר בקשר למה שהסעיר ע"ד חינוך ואף פעם לא עשה כזה "שטורעם" ואינו יודע מה דחפו, ועד"ז אמר בקשר לשטורעם שעשה בקשר למבצע מזוהה לפני אסון מעלות בתחילת קיץ תשל"ד].

ה. ובקשר לשמחה שכתבנו לעיל שאד"ש רצה מאז ר"ה להפוך ולהמתיק המצב ע"י שמחה; בליל ב' דהג הסוכות יצא אד"ש אחרי מעריב להתועדות בביהכ"ס [למרות שכבר לא התועד בסוכה מאז שהתמוטטה דוחק המקום, והפעם התועד בביהכ"ס בלי מזונות ו"לחיים"] ואמר שסיבת ההתועדות מפני שהציבור לא מספיק מתועדים.

ואו הכריז "מלאה הארץ פאבריינגענעס את הוי'!".

ו. בחול המועד סוכות כשהרבי יצא או נכנס לחדרו בג"ע התחנן נגשו זקני אנ"ש אל אד"ש מה"מ עם פ"ע על מצב המלחמה והפצויעים (היו מזקני אנ"ש שהיו להם בנים או נכדים שנהרגו או נפצעו במלחמה).

ואמר להם אד"ש: "איך בין אין א תנועה פון שמחה, מויל מיר אויבעט אריינשלעפען אין מרה שחורה"? [אני בתנועה של שמחה, רוצים גם אותי למושך ל"מרה שחורה"?] ולא הסכים בשום אופן לקבל הפ"ע, ואמר להם, אם אתם רוצים תלכו אתם לאוהל ותקראו הפ"ע.

רואים במפורש שמאז ר"ה למרות שלא היו שום סימני התראות מלחמה רצה הרבי מה"מ בכל הכוחות להמתיק המצב ע"י שמחה! ומאז שינה הרבי גם בשנים הבאות את הגישה שהתשובה של אלול ותשרי תהיה מתוך שמחה גדולה!

לעילוי נשמת

רב פעלים במבצעי אד"ש מה"מ

הרה"ח ר' צבי הירש בהרה"ח ר' בני-ציון ז"ל שפריצער יארצייט ז"ך אלול

יה"ר שיהיה מליץ יושר ויפעל לטובה עבור בני משפחתו שיחיו ולישועה פרטית בכל העניינים הגשמיים והרוחניים ולגאולה כללית לכלל ישראל בביאת המשיח מיי"ד ממי"ש נאו!

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

⁴⁶ פ"י הי"א.

⁴⁷ ישעיהו נד, יד.

⁴⁸ סנהדרין צח, א. ועיי זהר ח"ג צ, לה.

⁴⁹ ישעיה א, כז.